

Абдулла
ОРИШОВ

танланган асарлар

7

АБДУЛЛА ОРИПОВ

ТАНЛАНГАН АСАРЛАР

ЕТТИНЧИ ЖИЛД

ШЕЪРЛАР, ДОСТОН,
МАҚОЛАЛАР,
СУҲБАТЛАР,
ҚАЙДЛАР

Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи
Тошкент - 2013

УЎК 821.512.133.1

КБК 84 (5Ў)6

О 68

Нашрга тайёрловчи,
изоҳлар ва сўнгсўз муаллифи
Дониёр Бегимқулов

Орипов, Абдулла

Танланган асарлар. Жилд 7. Шеърлар, дoston, мақолалар, суҳбатлар, қайдлар/А.Орипов; нашрга тайёрловчи, изоҳлар ва сўнгсўз муаллифи Д.Бегимқулов. – Тошкент: Гафур Гулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2013. – 300 б. + 8 б. вкл.

ISBN 978-9943-03-545-4

Ўзбекистон Қаҳрамони, Халқ шоири Абдулла Орипов «Танланган асарлар»нинг ушбу 7-жилдига кирган халқона, қиссағўйлик услубида ёзилган «Истиқдол манзаралари» достонида Мустақиллик арафасида ва унинг дастлабки йилларида юз берган воқеалар, шоир ўзи гувоҳ бўлган унутилмас, тарихий жараёнлар тасвирланган. Ёйиқ, воқеабанд ифода услубида, учликлар шаклида ёзилган «Ранглар ва оҳанглар» деб номланган шеърый туркумга кирган шеърлардан шоирнинг инсон руҳияти товланишлари, доимий иқрорлар, тубсиз армонлар, чексиз орзулар ҳақидаги мушоҳадалари ўрин олган. 2010 йил июнь ойидан кейин ёзилган шеърлар, ғазалларнинг умумий мавзуси ҳам инсон, унинг қалб эврилишлари, она юртдир. Жилдада, шунингдек, жаҳон ва ўзбек адабиётининг Данте, Пушкин, Расул Ҳамзатов, Ҳамид Олимжон сингари салафлари ҳақидаги мақолалар, долзарб мавзулардаги публицистик чиқишлар, суҳбатлар ҳам жамланган

УЎК 821.512.133.1

КБК 84 (5Ў)6

© Абдулла Орипов

© Гафур Гулом номидаги
нашриёт-матбаа ижодий
уйи. 2013

ISBN 978-9943-03-545-4

ШЕЪРАР

ИСКАНДАР ВА ШОИР

– Искандар, – дейишса тупроқдан шу он
Юз мингта Искандар кўтарибди бош.
Аслида биттасин таниган жаҳон,
Қолгани шунчаки номдош, исмдош.

Йўқлама ўтказсанг агар жўрттага,
Аҳли шуаронинг касбига доир,
Мингтаси чиқарди «Мен» – деб ўртага,
Аслида уларнинг биттаси шоир.

2010 йил 10 июнь

ЯНТОҚ ВА ТУЯ

Янтоқнинг томири узоққа кетар,
Бардошда тенгсиздир янтоқхўр туя.
Унисин одамлар тикан деб атар,
Бунисин камситар туясан, дея.

Уларнинг қисмати ажабдир, ажаб,
Фақирлик эвази – озод нафасдир.
Гул бўлсанг қайгадир қўярлар қадаб,
Магар оҳу бўлсанг – жойинг қафасдир.

2010 йил 10 июнь

ТЎРГЛИК

Менга ёлғизсан, деб чимирмагил қош,
Турфа савдоларга ошнодир бу бош.
Барча мағлубият менинг дўстимдир,
Барча йўқотишлар менга қариндош.

2010 йил 17 июнь

ҲАСАД

Ижод билан бандсан кечаю кундуз,
Умр шамол каби елаверади.
Балки пайқамассан, ортингдан шу кез
Ҳасад ҳам изма-из келаверади.

Турмуш ғалвалари, турфа ғараз, кин
Ҳолдан тойдиради фил бўлсанг ҳатто.
Қўлингдан қаламинг тушади бир кун,
Ҳасад ўз йўлидан қайтмайди аммо.

У ҳаёт саҳнида изғийди абад,
Оч қолган шоқолдек таъқиб этади.
Сени бир амаллаб йиқитгач ҳасад
Янги ўлжасини излаб кетади.

2010 йил 19 июнь

ЭСКИ МУХЛИСЛАР

Шоирнинг тўрт сатр шеърини айтиб,
Бағрини чиндан ҳам тинглаган авлод.
Оз эмас, беш юз йил нарига қайтиб,
Мақомга қўшилиб йиғлаган авлод.

Кўҳна Варахшаю Афросиёбнинг
Тошини ёстигин остига қўйган.
Бир кун оч қолса ҳам, лекин китобнинг
Маъносин симириб, мағзига тўйган.

Сиз, эски мухлислар, бормисиз омон,
Сиз ўша тарихнинг оҳ-зоридасиз.
Бирингиз Чорсуда очгансиз дўкон,
Бирингиз «Отчопар» бозоридасиз.

Янги замонларни олқишлаб сизлар,
Ўтган йилларни ҳам эсга олгайсиз.
Турфа хонишларни тинглаган кезлар,
Юнус Ражабийни қўмсаб қолгайсиз.

Ҳар битта давроннинг ўз араваси,
Ўз дарди, армони, ашуласи бор.
Митти набиранинг орзу ҳаваси
Сизнинг қолипларга тушмоғи душвор.

Лекин ишонаман бешак, муқаррар
Яшарсиз наслар ақлу ҳушида.
Улар «Муножат»ни куйлашса агар,
Ҳазрат Навоийни кўргай тушида.

2010 йил 23 июнь

ДАХЛДОРЛИК

Куя ўз уйимдан чиққан,
Мита ҳам,
Шукр суварак ҳам бегона эмас.
Нега гина қилай бировдан укам,
Ўзимники ҳатто дарёдаги хас.

Олис юдузларни айбламанг асло,
Улар белгиламас тақдиримизни.
Гоҳо кимларгадир бахт этсак ато,
Бахтсиз ҳам қилгаймиз бир-биримизни.

2010 йил 10 август

МАРТАБА

Бир улуғ мартаба тилайман Сизга,
Унинг моҳияти Ҳаққа тегишли.
Десинлар, фалончи тегишли бизга,
Ватанга тегишли, халққа тегишли.

2010 йил 18 август

ХАЛҚИМ

Мен учун ор эдинг, ор бўлгин халқим,
Мудом эзгуликка ёр бўлгин халқим.
Ўзбексан, ўзбекдай қаддингни кергил,
Норлар орасида нор бўлгин халқим.

2010 йил 25 август

МЕҲМОН

Бу одам ким дея боқмангиз менга,
Шул эрур сувратим, шулдир сийратим.
Оддий меҳмон бўлиб келдим заминга,
Меҳмондай кетарман битса муддатим.

Тириклик шавқидан гоҳида мастман,
Борлиқ мен учун ҳам азиздир бешак.
Лекин ҳеч нарсани олиб кетмасман,
Кетарман барига силкканча этак.

Кўнглингиз тўқ бўлсин, сизга беминнат
Қолдиргум лиммо-лим ҳаёт жомини.
Мен олиб кетгайман дунёдан фақат
Аллоҳ деган бир сўз – Аллоҳ номини.

2010 йил 12 август

БЕРУНИЙГА МАКТУБ

*Термизлик буюк аллома Аҳмад
Устурлобийнинг Абу Райҳон
Берунийга ёзган мактуби маълум бўлди.*

Минг йиллар муқаддам Хоразм томон
Аҳмад Устурлобий юбормишдир хат.
Ёш олим Беруний топса гар имкон
Келиб кетсин, демиш, Термизга албат.

Демиш: – «Фазоларни ўрганмоқ учун
Устурлоб ясадик, яратдик дастур.
Шояд, зеҳнимиздан сачраган учқун
Сиздек иқтидорга бўлолса манзур».

Ажабо, орадан асрлар ўтиб,
Мен кўриб турибман хатни зоҳирда.
Кеча Тўйтепадан йўлланган мактуб
Бугун ўқилгандай Шайхонтоҳурда.

Чиндан ҳам ўчмагай таралган бир бонг,
Сўнмас буюкларнинг ўтли каломи.
Дафъатан ҳаяжон уйғотса не тонг
Ҳатто мактубларда битилган номи.

Сиз дерсиз, шунчалар ноёбми бу ҳол,
Ҳар ким ҳам йўқлагай дўстни – маҳбубни.
Бир кунда ҳар қандай одам эҳтимол
Ёзиши мумкиндир мингта мактубни.

Лекин ўз мақомин бузмаган ҳаёт,
Унинг ўлчовлари қатъий, мустаҳкам.
Ҳар куни туғилмас Берунийдек зот,
Ҳар доим учрамас Устурлобий ҳам.

2010 йил 10 сентябрь

Bu tanishuv parchasidir. Asarning to'liq versiyasi
<https://kitobxon.com/oz/asar/4293> saytida.

Бу танишув парчасидир. Асарнинг тўлиқ
версияси <https://kitobxon.com/uz/asar/4293>
сайтида.

Это был ознакомительный отрывок. Полную
версию можно найти на сайте
<https://kitobxon.com/ru/asar/4293>